

UJ CIMBORA

IRODALMI LAP GYERMEKEK SZÁMÁRA

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: **FERENCZY MARGIT.** (FERENCZY LÁSZLÓ MARCELLA)

VII. ÉVFOLYAM

MEGJELENIK HAVONTA KÉTSZER

1939. JANUÁR

2. SZ.

15.

Őfelsége II. Károly király ujévi rádiószózata az ország népéhez

Ó-év estéjén Őfelsége II. Károly király nagyszabású beszédet intézett az ország népéhez a rádión keresztül:

— A távozó esztendő — mondotta Őfelsége — ugyanugy, mint a többi elmúlt évek, nyújtottak örömet, de nyújtottak fájdalmat is. Mégis megállapíthatjuk, hogy az elmúlt 1938-as év számunkra reményeket, új lehetőségeket, munkaalakalmat és haladást hozott.

— Romániának ma több szüksége van, mint volt az összes románok egyesülése óta erőink összefogására és munkánk egy irányba való terelésére. Ha összefogunk, sziklaszilárdan fogunk állani a felénk tornyosuló veszedelmekkel szemben.

— Románok, ebben a pillanatban, amikor az 1939. év küszöbén állunk, tekintsünk előre

és fokozott figyelemmel szemléljük az előttünk álló utat és főleg azt az utat, amelyen hazánk halad. Minden román lelkében, látva az ország újjáéledésének hatalmas haladását, fel kell ébredjen a maradéknélküli hazafias érzés.

— Imádkozni fogok és imámban azt fogom kérni az égi Atyánktól, adjon országomnak és népemnek olyan évet, amely nem lesz a gyűlölet éve, olyan évet, amelyben minden gondolat, minden tett és megmozdulás azért egyesül, hogy azzal az ország érdekeit szolgálja. Adjon továbbá az Isten számunkra bőséges, nyugalmas és békés esztendőt. Ezt kívánom tehát égi Atyánktól országom és népem javára ebben a pillanatban. Isten éltesen mindenkit sok-sok évig. Éljen Románia!

A kis cimboráknak írt köszönő levél.

A kolozsvári kis cimborák kedves köszönő levelet kaptak Kormos Jenő munkatársunktól, akinek december 4-én volt az esküvője Komjátszeghy Erzsike urleánnyal. Az esküvő alkalmából a kolozsvári kis cimborák üdvözlő levelet irtak az ifju párnak, s erre kaptak most az alantiakban választ:

Lukács Éva, Nagy Klára, Nagy László, Mágner János, Bindác Lajos és Misi, Kovács Nusi, Nichita Cita, Blau Kató, Bedő József, Kleinmann Kató, Friedmann Elza és Lya, Turdean Klárka, Bedő Károly, Farkas József kis cimboráknak!

Kedves kis cimborák!

Meghatott bennünket az a figyelem, szeretet, amellyel esküvőnk alkalmával felkerestek bennünket. Nagyon köszönöm a jókívánataitokat. Hiszem és érzem, hogy azokat a jó Isten meg is hallgatja és valóra váltja mindazt a sok jót, amit a ti tiszta gyermekszívetek fehér angyalszárnyon hozott el nekünk.

Levélkétekből látom, hogy az Uj Cimborához nem vagytok hűtlenek. Szeressétek is továbbra is ezt a kedves kis lapot, amely minden egyes sorával a ti tudásotokat, lelketek nemesedését munkálja. Én is ígérem, hogy minden tőlem telhetőt elkövetek lapotok továbbvitelére és további fejlesztésére, annál is inkább, mert ebben a munkában a kedves Erzsike néni is segítségemre lesz.

Mégegyszer köszönöm jókívánásaitokat, sok-sok jót kívánva nektek az új esztendőben.

Szeretettel
Jenő bácsi.

Kedves gyermekek!

Én is szívből köszönöm nektek esküvőnkre küldött jókívánásaitokat. Viszonzásul egész lelkemből kívánom, hogy ti is elérhessétek azt, amit magatok elé tűztök életcélul.

Jenő bácsit biztatni fogom kis lapotok fellendítésére, mert én is szeretem a gyermekeket és örömmel olvasom mindazt, ami az Uj Cimborá hasábjain nektek szól.

Szeretettel csókol mindnyájatokat
Erzsike néni.

Hogy írjuk?

Vezeti a szerkesztő néni.

Vegyétek elő a szókincsgyűjtő füzeteket. (Ilyennek minden kis cimboránál kell lenni) és vezessétek be az alábbi szavakat is.

Nyelvünk szavait mindenkinek kell tudni és ismerni, de különösen azoknak, akik írói, tanári, tanítói, orvosi, ügyvédi, s egyáltalán szellemi pályákra készülnek. De lehet valaki suszter, asztalos, vagy akár gazdálkodó, egyformán szégyen, ha anyanyelvén helyesen írni nem tud.

Lássuk a „D” betűs szavakat:

délafrikai, de: Dél-Afrika, Dél-Amerika, Dél-Németország, nagy kezdőbetűvel írjuk. Ujabbán a fenti szavakat újságokban, sőt tankönyvekben is írják a következőképp is: Délafrika, Délamerika, Délnémetország stb. Mint jelzót, mindenesetre mindig összeírjuk és kis kezdőbetűvel írjuk: délafrikai, stb.

délelőtt, délután, délibáb, délibabos, deltaalkú, déltájban, démon, démoni, dérdur, de: dérral-durral, két szóba írjuk, dereglye (vizijármű), derelye (tészta-nemű), derékszög, derékség, derű, derűs, derül, detektív.

devalvál, devalváció idegen eredetű szó. Ehelyett *leértékel, leértékelés* szót használjuk, dezinficiál, szintén idegen eredetű szó.

Helyette: *fertőtlenít* szót használjuk, dialektus, idegen eredetű szó. Helyette *nyelvjárás* szót írjuk és mondjuk.

TOBORZÓ.

Nehezen várják a toborzó kis cimborák a husvétot. Tudják ugyanis, hogy minden évben ilyenkor kapják meg a toborzó jutalmat. Minden kis cimboránk jutalmat érdemel a toborzásért, de különösen azok, akik a messze Regát városában toboroznak, mint Pitó Laci és Mancsi. Szász Kató Balázs, Jasi, Szabadi Babuka, Bucuresti, s most legutóbb a kicsi Marosffy Baba, aki Ploestben toboroz lelkesen. De kapott is egy szép könyv ajándékot a szerkesztő nénitől.

Legutóbb a következők toboroztak:

Marosffy Baba III. el. o. t. Ploesti:
Bócsa József IV. el. o. t. Ploesti. Szabó Sanyi
Satumare: Almási Péter III. el. o. t., Balogh Sándor, IV. el. o. t.

HUMOR.

A kis tökéletlen.

Karcsi: Képzeld, apa, már nem ülök az utolsó padban!

Apa: Na, ez örvendetes. Ezért kapsz 100 lejt a perselyedbe. De mondd csak el, hogy történt a dolog?

Karcsi (a 100 lejt a zsebébe sülyeszti): Hát úgy, hogy festik az utolsó padot!

A kis árva.

Téli vers.

Piroskának nincs cipője
Fázik a kis lába,
Nincsen neki édesapja
Szegény nagyon árva.

Megkérem a jó Istenkét
Legyen gondja rája,
Legyen ez'tán több kis cipő
— Vagy kevesebb árva.

Edda néni.

Eszter.

Irta: Gál Lajosné.

— Hova olyan sietve Eszter? Állj meg legalább egy szóra! — így kiáltottam a kurtadereku, hosszuszoknyás kislány után, ki apró csizmákba bujtatott lábacskaival sietve vágott át a nagy gyepes térségen, mely az udvarhoz tartozott, s melyen még itt-ott hópontok fehérlettek. A leányka bevárt és nedves, pufók arcát felém fordítva felelt kérdéseimre:

— Vargha Kupásékhoz megyek, mert kakast pattogtatnak, én is kapok belőle! Magok minek vágták ki azt a jó körtefát? — kérdi, amint nagy kék szemei megakadnak egy csonka törzsön, mely ki van dőlve, mint halott katona a sorból.

— Azért vágtuk ki Eszter, mert elszáradt és nem terem több gyümölcsöt.

— Milyen sok édes körtét ettem én róla! — sóhajtott Eszter. Gergely megrázta és én szedtem a ruhámba. De nem baj! — vigasztalta meg nyomban magát, majd eszem cseresznyét!

— De a gyümölcsös kert be van zárva! — vetettem ellent.

— Oh azért én mégis lopok! — vágta ki nagy őszintén Eszter.

Bebujok a drótkerítésen, csinállok lyukat, mint tavaly.

— Ejnye Eszter! hogy beszélsz ilyet? — lopni nem szabad. A jó Isten nem szereti az olyan gyermeket, aki lop. Arra haragszik, mert mindent lát.

— Akkor minek haggya! — felelt Eszter dacosan.

— Hát nem emlékszel Eszter, hogy tavaly, mikor be akartál bujni a résen, odaszorultál és a hajad is a drótba akadt. Nem tudtál sem ki, sem bemenni. Ott jajgattál, míg kiszabadítottalak. Látod, akkor a jó Isten fogott meg, nem akarta, hogy lopjál, mert az véték. Kérni kell szépen és akkor kapsz.

Eszter lehajtotta a fejét és csendes léptekkel szó nélkül megindult. Csak mikor elhaladt egy darabon, fordult vissza és odakiáltotta nekem:

— Én reám nem fog többet soha-soha haragudni a jó Isten!

— Ugy legyen, Eszter!...

AZ ARANYKUTATÓ FIUK

Irta: Szakáll Istvánné.

(Folytatás)

A gyermekek vigan falatoztak. Igaza van Mári néninek, a hideg puliszka és a hagyma pompás csemegének bizonyult. No de azért az előkerült szalonnát és kenyeret sem vetették meg. A Mári néni tarisznyájából is előkerült egy kis lapótya s végül friss forrásvizet ittak rá. Királyi lakoma volt. Ebéd után lepihentek és akkor Mári néni a szilasi várról kezdett mesélni.

A szilasi vár a Dióskúttal szemközti hegyen állott, lenn a rengeteg erdő közepén, elrejtve az ellenség szeme elől. Ma már romjai se láthatók. Nem úgy, mint a vele szembe álló szászkezdői vár, amelyik még ma is meglehetősen ép falakkal, bástyákkal hirdeti a múlt idők nagyságát. A két várat hajdan egy alagút kötötte össze. Egy régi szép rege szól az alagút eltűnéséről:

Egyszer vad martalócok törtek a szilasi várra. A vár védői elhullottak, kevesen voltak, a támadás is váratlanul érte őket és nem tudtak a védelemre elkészülni. A várúrnak és a családnak a szolgaszemélyezettel menekülni kellett. Az alagút felé tartottak, de az ellenség észrevette őket s míg a család menekült, a nyirkos föld mélyében, fáklyafény mellett, a várúr hű esatlóssával védte az alagút bejáratát. Mikor ő is, szolgája is száz sebtől vérzett, az égő fáklyát egy elrejtett hordó puskaporba mártotta s az alagút felrobbant. Örökre nyoma veszett az alagútnak is. A család pedig a szolgákkal és a kincsekkel, amit magukkal vihettek, megmenekültek. Csak egy fél évszázad mulva tért vissza az egyik fiú ősei földjére. Akkor már békésebb idöket éltek és a hazakerült várúr nem az ócska, omladozó várban ütött tanyát, hanem lenn a völgyben, a várnép vityilói közé épített egy gyönyörű kastélyt, a mai Bükkösben. A negyvennyolcas idök eltüntették a kastélyt is, de a kertilak újjáépítve, megnagyítva ma is áll épen és sértetlen. A hajdani szilasi vár pedig omlott... omlott... Már csak az emléke és a régi szép rege él...

A nap jól megtért a delelőből, mikor hazafelé indultak. Az út hazafelé sokkal csendesebben, szótlanabban telt el. A gyermekek annyi csodás dolgot láttak, hallottak, hogy lelküket egészen betöltötte. Zsongott a fejük tőle. Különbö is fáradtak voltak és igazán örvendtek, mikor haza érkeztek. A nap már hanyatlott és a család is aggdótt értük.

Akkor éjjel a gyerekek az aranykútról álmodtak. Megtalálták az aranyat s az arany, a súlyos, nehéz csillogó arany mázsás súllyal nehezedett gyöngö vállukra s nyugtalanul aludtak.

III.

Az arany átok, az arany-láz megbabonázta ébren is a két gyermeket. Már nem izlett a játék, nem voltak jókedvűek. Sugdolóztak, tervezgettek és álmodoztak...

Egyszer egy öreg kártyavető cigányasszony kereste fel nagyapjukat. A gyermekekkel is megemeltette a kártyát és azt mondta, hogy nagy szerencse éri őket, csak kitartás és türelem kell és nagyon gazdagok lesznek.

A két gyerek összenézett. Most már komoly elhatározások érlelődtek meg bennök. Ahogy hazaérkeztek a nagybátyjok: Laci, aki most hetedik gimnázista, ráveszik, hogy segítsen nekik felfedezni az aranykutat és megtalálni az aranyakat. Már eltelt a hétszer hetedik esztendő és a szegény gyermekek úgy gondolták, hogy az arany csak arra vár, hogy valaki meg is találja. És ők meg akarták találni. Nem csoda, ha nagyapát egyszer azzal szorították sarokba, hogy mondaná meg, hol lehet a nyers aranyat beváltani?

Végre Laci megérkezett. A fiúk kitörő örömmel fogadták. Laci volt az egyetlen a nagyapa családjában, aki nem szeretett sokat beszélni, sőt a meséket ki nem álhatta. Ezért a fiúk alkalmas pillanatokra halasz-

tották a nagy terv megbeszélését. A nagybátyjuk amolyan fűrő-faragó ember volt, azaz még csak ifjú. Ócska gépeket rontott szét és újakat gyártott belőlük. Volt a gyermekeknek cölöpverőjük, homokszórójuk, levegő vasútjuk, mely egy ferdén kifeszített dróton közlekedett és volt malmuk is, persze csak homokórló. Egyik nyáron egy valóságos kis házat is építettek boltozatos pincével, amelybe csak úgy dübörgött a koppantó gép. Ennek a gépnek az volt a rendeltetése, hogy a külső kerék minden lendületére benn a pincében egyet koppantson a facölöpre. Ez egy igen kúsza szerkezetű, elmésen megszerkesztett gép volt, bármelyik mérnök gyakorlagnak is dicsőségére válhatott volna. A ház emeletes volt, a teteje egyenes, azon virágos kert. A kertben egy sápadt tök inda-szár, amely valószínű, soha sem tudja megtermelni a tököt, melyre az a hivatás várt, hogy mint töklámpás, bevilágítsa a tetőt. Épen ilyen szomorúan búslakodott a ház köré ültetett vadszőlő is, amelynek pedig hivatása lett volna árnyékba borítani az egész házat. Alighogy mindezeket a szomorú, elhanyagolt állapotokat észrevette Laci és szemrehányásokat tett, már tudta, hogy itt baj van, nagy baj. A két gyerek nem gyerek többé... Sanyi álombalató tekintettel messze, a hegyeken kutat... Csak a teste van itt, a lelke valahol messze jár... Zolti se a régi. Csendesebb s aggódva figyeli a bátyját...

A Laci biztatására hamar kitalálta a két gyerek az aranykút meséjét és nagy tervüket, hogy felkutatják az aranyakat. Igyekeztek rábeszélni Lacit is, hogy segítsen nekik az ásásnál, mert most megalapozhatja a szerencséjét. Ugyanis részt adnak a talált aranyakból.

— Egy doboz levélpapírt is veszünk neked — igyekezett Zolti is rábeszélni.

Laci pompásan mulatott a két aranykutatón s jókat tódított.

— Aztán hány részt kapok az aranyból?

— Tízet, tizenötöt, amennyit akarsz! — mondta neki bizakodó reményekkel Sanyi.

— Hátha az egész kell nekem?

— Az nem lehet, — ijedt meg a két gyermek. — Mi marad apukáéknak?

Laci végre belátta, hogy ez több, mint tréfa s bosszúsán legyintett.

— Mária néni ostoba falusi vén asszony, aki teletömte fejeteket holmi dajkamesével, régi regékkel. Miért nem hívjátok őt?

— Hívtuk, de nem jött, nem akar gazdag lenni. Mondd, Laci, igaz lelkedre, hazugság az a mese az aranykútról? Te hiszel benne?

— Én nem hiszek, csak annak, amit sa-

ját szememmel látok. Én nem láttam az aranykutat, tehát nem is hiszem, de mesének, regének jó. Majd, ha nagyok lesztek, kuthattok az aranykút után, de addig szó se legyen róla. Megértettétek? Most pedig csend, Levelet kell írnom. És már íródott is a levél:

Kedves Margitka!

Szerencsésen megérkeztem. Az idő gyönyörű. A lurkók egészségesek. Készülnek aranyat kutatni. Engem is hívnak. Egy doboz levélpapírt ígérnek, ha segítek. Mesés. Pompás fiúk, igazi hősök. Most többet nem írok. Fáradt vagyok. Pá.

Laci.

Laura néni nyitott rájuk: — Ah, levelet írsz Stopp úrfi? Van benne sok stopp?

— Laura néni, mit tesz az, hogy stopp?

— Az amerikai tempó. Rövid mondatok, sok pont...

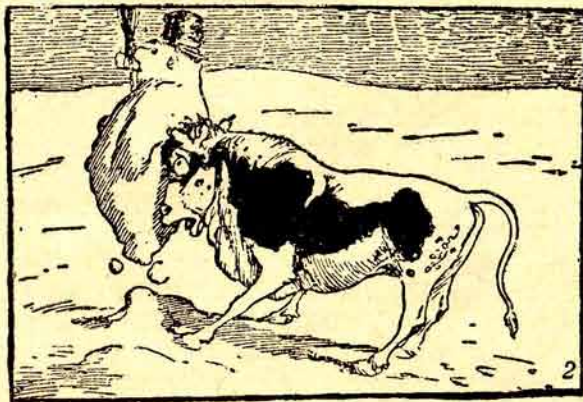
— Akkor Laci pont-úrfi, — mosolyodott el Sanyi s aztán vége-hossza nem volt a nevetésnek, úgy tetszett nekik az ötlet.

— Na, elég legyen! Azt mondom! — Intette le Laci a gyermekeket egy beszédes kézmozdulattal. — Vigyétek a levelet a postára.

És a két fiú elkarikázott. A postán Sanyi tollat kért... Laci valamit elfelejtett s engem kért meg rá, — magyarázta meg a postás néninek, aztán a Laci neve alá szép gömbölyű betűkkel odaírta: Pont-úrfi. Egy nagy pontot is tett akaratlanul a végére.

Ettől fogva a két lurkó jobbkedvű lett, de az aranykutatás tervét nem adták fel. Laci, hogy megszabaduljanak az ostoba mesétől és kalandos tervüktől, elhatározta, hogy elviszi őket s jól megoldoztatja az ásással, hogy egyszer s mindenkorra elmenjen kedvük az efféle kalandoktól. S akkor, mint a derült égből a villámesapás, érkezett a válasz ama bizonyos levélre:

Találós kép.

Írjátok szöveget a fenti érdekes képhez.

Kötnek a szálak:**Vadkacsa.**

— Eredeti indián mese. —

Irta: Mrs. Goodman Daniels Felicitas.

Volt egyszer egy indiánus vadász, aki a feleségével a nagy tavak partján lakott. Egyszer, amikor a vadász lesben állt, gyönyörű vadkacsa bukkant fel a szeme előtt. De bármennyire is igyekezett a közelébe jutni, a kacsa mindig fűgőbb volt, habár sohasem röpült el messzire. Végre leszállt az éj és a kacsa eltűnt. A vadász hazament és elbeszélte feleségének a dolgot. Az asszonyt elfogta a félelem, mert azt hitte, hogy a vadkacsa elbűvölte a férjét.

Nemsokára azután az asszonynak kisleánya született. Milyen nevet adjanak neki? Elnevezték Vadkacsának.

Telt-múlt az idő. Vadkacsa gyönyörű szép, karcsu leánnyá fejlődött. Fekete, fénylő haja a sarkát verte. Bőre olyan volt, mint a lemenő nap sugara. Ember, állat szerette szerénysége és széldsége miatt. A falu leányai vezérüknek választották és sohasem mentek az erdőre fát szedni Vadkacsa nélkül.

Ha a leány egyedül volt, mindig elbeszélgetett az állatokkal. Különösen a vércsékkel.

— Vércse, vércse felelj nekem, te vagy az én vércsém? — kérdezgette. De a vércsék mindig elrepültek. Mikor egy napon megint megszólított egy vércsét, amely a sátoruk felett kerengett, az leszállt melléje, megrázkódott és egy gyönyörű vadásszá változott. Mindjárt nevet is adtak neki. Vércsének nevezték. Vadkacsa aztán elvitte őt szüleihez. Azoknak nagyon megtetszett a fiatal vadász, s szívesen adták beleegyezésüket, hogy a fiatalok összeházasodjanak.

Volt azonban a faluban egy rút boszorkány s az nagyon irigyelte Vadkacsától az ügyes vadászt. Ezért egy napon, mikor Vadkacsa az erdőben fát szedegetett a leányokkal, s elmaradt a többiektől, hozzáugrott s hűvös szavakat mormolva elvarázsolta Vadkacsát. Elvette szép, fiatal bőrét, s rávetette a saját csunya, ráncos, fekete bőrét s abban a percben Vadkacsa egy szörnyű sikollyal vadkacsává változott és elrepült.

A boszorkány pedig Vadkacsa szép bőrében, összeszedett néhány ágat, s elkezdett kiabálni a lányok után, akik nagyon csodálkoztak ezen, mert Vadkacsa sohasem kiabált. Azon is csodálkoztak, hogy a vállán a terű milyen rendetlen. Vadkacsa mindig szépen összerakta a gallyakat. Persze nem gondolhatták, hogy Vadkacsa képében a gonosz boszorkány rejtőzne.

Odahaza a boszorkány leült a Vadkacsa helyére. Panaszkodott, hogy milyen éhes, adjanak neki enni. Ezen nagyon csodálkoztak, mert Vad-

kacsa eddig nagyon szerény volt és megvárta, míg az anyja adott neki ennivalót. De azért ők sem ismerték meg benne a boszorkányt.

Másnap azonban kezdett a szép, fiatal, bőr összeszáradni a boszorkányon, s nagyon rosszul érezte magát. Vércse vadász nem tudta elképzelni mi történhetett az ő kedves Vadkacsájával, mert észrevette, hogy nem olyan szép, mint, amilyen régen volt. Előhivta a törzs varázslóit (orvosait), hogy segítsenek rajta. Ám azok sem tudták, hogy mi a baja. A boszorkányt ágyba fektették, s mind betegobb lett.

Meghallotta a dolgot a leghiresebb varázsló is. Eljött a beteghez. A gonosz boszorkány most érezte csak rosszul magát, mert a varázsló rögtön ráismert a vén boszorkányra. Így szólt:

— Ha a tied a bőr, gyógyul meg!

— Ha nem a tied a bőr, úgy fojtson meg!

A boszorkány ebben a pillanatban nagyot nyögött és kiadta a gonosz lelkét.

Amint kilépett nagy búsan Vércse a sátorból ott állt kinn Vadkacsa a boszorkány csunya bőrében. Vércse hozzálépett és megfogta a kezét. Erre Vadkacsa megszólalt és megkérte férjét, hogy vegye a hátára és vigye fel a magasba. Vércse átbucskázott a fején és azonnal vércse madárrá változott. Így tudta csak felesége kívánságát teljesíteni és felvinni a magasba.

Mikor oly magasan voltak, hogy alig látták a földet, Vadkacsa újra megszólalt:

— Édes férjem én már nem lehetek a feleséged, mert ebben a csúnya boszorkány bőrben kell maradjak. Azért, hát ejts le a földre.

Vércse teljesítette felesége kívánságát. Mikor Vadkacsa földre ért, édesvizi kagylóvá vált, amelynek külseje, olyan csúnya barna és ráncos, mint a vén boszorkány bőre volt, de a belseje olyan, mint a lemenő nap sugara, amilyen volt a Vadkacsa szelid orcája.

**Dr. Moldovan Gergely egyetemi tanár
böles mondásaiból:**

Nem baj, ha egy világ is támad ellened, csak lelkiismeretteddel s a jó Istennel legyen rendben a dolgod.

* * *

Ne azért beszélj, hogy másnál okosabbnak látszassál, hanem azért, hogy eláruld, hogy másnál szerényebb tudsz lenni.

Téli mulatság.

Irta: Móráné Ősz Rózsa.

Tél idő van, hull már a hó.
Koresolyázni, színi, de jó.
Röfrőf úr és bájos neje.
Együttesen színi mene.

Am de dimbes-dombos az út,
Röfrőf úr már ugyancsak fut,
S mellette az élte párja,
Tél öröme őket várja.

De mi lett a nóta vége?
Rip-rop! a si s már is vége!
Úgy gurulnak hemperegve.

BCU Cluj / University Library Cluj

A kecskelábu óriások.

Irta: Dávid Gabriella

Erdőborította, magas hegy huzódik Olt-szemü mögött. Ezen a hegyen régesrégén gyönyörű vár állott. Olyan vár, hogy még a tündérek is megirigyelhették volna. Háromszáz gyémánt ablaka, aranyos teteje úgy csillogott a napfényben, hogy a madarak megálltak röptükben megbámulni.

Hanem aztán ennyiből is állott a nézőközönség. Nem akadt ember, aki a környékére merészkedett volna a szép várnak. Nem is lett volna tanácsos. Kecske-lábu óriások laktak ott, s jaj lett volna annak, akit rossz sorsa véletlenül oda visz. De bezzeg ők nem kerültek az embereket. Gyakran lelátogattak a faluba, s üres kézzel nem tértek vissza. Hol egész szénakazlat, hol a cséplésre szánt gabonát, hol pedig a hizott disznókat vitték magukkal. Bár sok keserűséget okoztak ezzel is, s mégis mind hagyján lett volna, ha ennyivel beérik. De nem, ráadásnak minden héten egy szép fiatal leányt kellett nekik adni.

Vasárnaponként templomozás után már ott várt a kecskelábu óriások kegyetlen vezérének

egyik szolgálója, kapta a kijelölt leányt, meg sem állott vele a várig. Ott könyörtelenül megölték. Szép piros vérét gyémánt pohárba eresztették, s úgy szolgálták fel a vezérnek. Így ment ez évekig, míg egyszer, — hogy még több legyen a bajból, új szörnyeteg, egy rettenetes sárkánykígyó ütötte fel a fejét a láthatáron. Lett erre nagy riadalom! Az asszonyok jajveszéltek, a férfiak pedig hallgatagon mentek végig az utcán. Mindenhol csak erről beszéltek.

A kovácsnál is, ahol egy Sándor nevű legény patkoltatta a lovát. De tőle ugyan beszélhettek bármit. Máshol volt most neki a gondja. Mát-kájára, a falu legszebb leányára vasárnap kerül a sor...

A szép szál legény orcájáról lehervadtak a piros rózsák, de a szeme annál jobban villogott a belső tüztől.

— Megölöm! Megölöm! — fogadta már százszor is magában. — Megölöm a kecskelábu óriások vezérét! — Hanem aztán mindegyre eszébe jutottak volt barátai, akik semmivel sem

voltak gyávábbak, mint ő, akiknek a kardjuk ugyanabból az acélből volt, mint az övé, s akik mátkájukat is éppen úgy szerették, mint ő, de akik mégis mind ott hagyták fiatal életüket.

— Hát haljak meg én is! — gondolta s egy éppen kezeügyében levő kalapácsal akkorát ütött az üllőre, hogy akik a közelében voltak, mind félre ugrottak. A tehénpásztor pedig, aki abban a percben érkezett oda, barátságosan veregetett a vállára:

— Mi az Sándor tán azt hitted, hogy a sárkánykígyó fejére koppantottál? Na ejszen még az is megvakarta volna utána beste nagy fejét!

— Miféle sárkánykígyóról beszél? — figyelte fel Sándor.

— Hát te tán nem is voltál itt? Bár ne tudnék semmit — vakarta a fejét az öreg. Idáig kilenc ökröt evett meg a csordából és kilenceszer itta ki az Olt vizét. Ha meg nem itattam volna pont délben a szegény állatokat, mind szomjan veszték volna. Ma aztán hazahajtottam az egészet. Én már nem őröm többet!

— S merre lakik? — kérdezte valaki.

— Ahajt a hegy lábánál, a nagy kő alatt! — bökött egyet a pásztor hüvelykujjával, a mondott hely irányába.

A hallgatók megborzongtak, csak a Sándor arca lett egyre ragyogóbb és még lütyörészett is, ahogy felkapott lovára, olyan vágatásba kezdett, mintha ki akarna szaladni ebből a világból. Pedig nem laktak messzebb kétszáz lépésnél.

Szegény Sándor! — néztek utána részvétellel, akik a kovácsnál voltak. — Úgy látszik meghibbant az esze.

Oththon Sándor bekötötte a lovát az istállóba s beszölt a házba:

— Édesanyám, aztán jó vacsorával várjon ám!

Édesanyja összecsapta a kezét:

— Csuda történt, valóságos csuda! — Három hete alig evett valamit fia, s most egyszerre vacsorát kíván!

Megindult a legény a faluba Aniskához, a mátkájához.

— Adj Isten jónapot! — Köszöntött be vidáman Aniskáékhoz. A leány kutató szemekkel fogadta a köszönését.

— Hallgass ide Aniska, amit most mondok — kezdte a legény. — A te piros véredből nem iszik a kecskelábu óriások vezére. Én mondom, s akkor te elhíheted.

— Hiszen mások is mondták — felelte Aniska

— Igazad van. De, ahol nem használt a székely kard, majd csak használ egy másik vágó alkalmatosság — a székely ész! — huyorított ravaszul a legény.

Most aztán igazán ide figyelj: Szombaton szürkülettájt, mikor az emberek jövogetnek haza a munkából, te elindulsz egy zsákkal a mezőre. Ha kérdik, hogy hová mész, mondd meg, hogy a templom meléi répalevelért a disznóknak. Ott szépen megvárod, amíg bésötétedik, akkor viszszalopakodol. Nem haza, hanem a kertek felől bezzánk. Én a kert bütüjében várlak, osztán úgy elbutatlak a csürben, mint annak a rendje. Ott meg nem talál senki.

Aniska elrémülve nézett Sándorra. De az megnyugtatta:

— Egyéb nem történhetik, minthogy keresni fognak. Én majd a sárkánykígyóra fogom a dolgot. S mit gondolsz Aniska, hogyha vasárnap a kecskelábu óriások vezére megtudja, hogy az ő áldozatát a sárkánykígyó elkaparintotta az orra-elől, olyan könnyen belenyugszik az egészbe? Összekapnak azok abban az órában, s akkor tudom Istenem, hogy én is ott leszek. Hej! felnevetett erre még Aniska is. Hanem aztán hirtelen a szájára tapasztotta a kezét, meg ne hallja valaki, hogy ő most kacag. Hiszen nagy titok ez, amit még az édesanyjának sem szabad tudnia.

Mindez csütörtökön történt, de hamar eljött a szombat is. Aniska mindent úgy csinált, ahogy a legény meghagyta neki. Édesanyja pedig ezalatt a búcsuvacsorát készítette. Egyenkint szálíngóztak a rokonok, s szomszédok. Erősen szerették Aniskát. Holnap már vasárnap lesz, többet nem fogják látni. Ott párolgott már az étel az asztalon. Csak éppen Aniska hiányzott.

— Hol van a leányunk anyjuk? — kérdezte Aniska apja.

— Répalapiért ment lelkem! Nem tudom hol késik! — felelt az asszony.

— Lehet, hogy benézett még Sándorékhoz is. A Sándor anyja mindig kedvelte Aniskát, s most hallám, hogy tegnap óta beteg.

Ekkor lépett be a legény.

— Nem láttad Aniskát? — kérdezte a legénytől.

— Hát nincs itthon? — Csodálkozott el Sándor. Erre már a vendégek is mind felállottak. Valami balsejtelem borzongott át rajtuk. Elindultak keresni Aniskát.

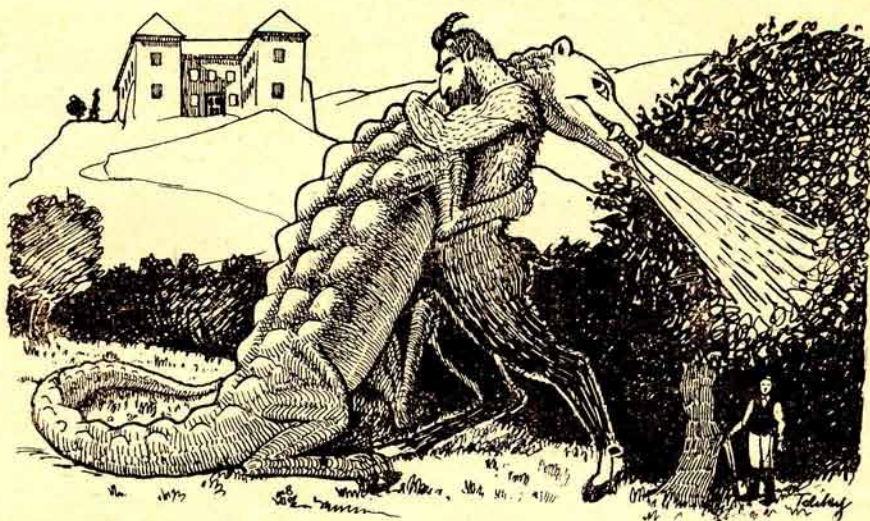
— Tán csak nem ragadta el a sárkánykígyó? — vetette fel a kérdést Sándor. S miután éjjelig is hiába keresték a leányt, mindenki meg volt győződve róla, hogy a sárkánykígyó rabolta el Aniskát.

Másnap remegve adták tudtul a templom előtt várakozó kecskelábu óriásnak a történeteket. Mikor a vezér a dolgot hírül vette, éktelen haragra gerjedt. Kettőt lépett, hármát szökött, már ott is volt a nagy kőnél. A sárkánykígyó akkor mászott ki a barlangból. Nehezen mozgott, mert nagy bendőjében vitte magával a kilenc ökröt,

meg az Olt vizét. A kecskelábu óriások vezére nem sokat teketóriázott, úgy vágta földhöz a sárkánykígyót, hogy az mindjárt kiadta magából az Olt vizét, mind egy cseppig, amely gyorsan iramodott vissza a medrébe. Hanem erre a sárkánykígyó is megkönnyebbedett. Bokáig vágta

kardjával együtt, amivel aztán nagyhamar elnyisszentette a nyakát. Lett erre akkora csattanás, amihez hasonlót soha életében nem hallott. Azt hitte menten megsiketül. Jószerencse, hogy nem lett semmi baja. Hanem történt valami más. Összeomlott a vár és maga alá temette gonosz

bele a kőbe a kecskelábu óriások vezérének. Lett veszett dulakodás, s pár pillanat múlva már ott hemperegtek a fák alatt. Egyszer egyik került alól, másszor a másik, de úgy látszik nagyon egyenlő lehetett erejük, mert egyik sem tudott győzni a másikon. Egyformán fogyott a lélegzetük is és Sándor, aki erre számított, már jóelőre felmászott egy közeli fára, gyorsan leugrott. De nem üres kézzel, hanem élesre köszörült

lakóit. Így lett végük a kecskelábu óriásoknak az oltszemek nagy boldogságára, akik még a mai napig is mutogatják a kecskelábu óriások vezérének nyomait a nagy kőben.

Sándor aztán elvette feleségül Aniskát. — Csaptak olyan hetedhétországra szóló lakodalmat, amelynek a híre még a hetvenhetedik országra is eljutott.

Ahogy a szülők írnak...

Az Uj Cimborá Szerkesztőségének.

Az új esztendő kezdetén, nem mulaszt-hatjuk el, hogy mi a szülők is, meg ne emlékeznénk az Uj Cimboráról, amely gyermekeinknek annyi felejthetetlen percet, annyi sok örömet szerez.

Köszönetünket fejezzük ki elsősorban azoknak, akik írnak az újságnak mesét, verset, hasznos tudnivalókat. Itt e helyen írjuk meg, hogy nemcsak gyermekeink olvassák el a lap munkatársainak írásait, hanem mi a szülők is.

De köszönetünket fejezzük ki a mi kedves szerkesztőnknek is, aki lelkének egész melegével, szeretetével dolgozott eddig, fáradságot nem ismerve gyermekeink neveléséért, irányította őket erkölcsnemesítő, tanulságos szép meséivel, verseivel.

Mi, a szülők, nagyon is tisztában vagyunk azzal, hogy mit jelent nekünk az Uj Cimborá. Örülünk, hogy egyszer alkalmunk nyílik ezt megmondanunk nyilvánosan is.

Érezze a mi kedves szerkesztőnk, hogy mi a szülők itt vagyunk mellette, hogy jószándékaiban, terveiben szívesen támogatjuk, mint eddig is. Munkásságáért fogadjunk szeretetünket és köszönetünket.

Így kívánunk, mind a lap szerkesztőségének, mind a kiadóhivatalának és munkatársainak örömteli boldog új esztendőt.

Kolozsvár, 1939. január hó.

Dr. Bartha Ignácné

Nagy Sándorné, Felméry Endréné,

Ullmann Ferencné, Bonda Imréné,

özv. Kónyi Józsefné, Tana Ferencné

A tücsök és a hangya.

(Párbeszéd.)

Bogárjelmezű szereplők. Színpad egyik oldalán ajtó. Rajta a táblán nagy betűkkel: Tücsök Peti, zenész. A másik oldalon is ajtó, táblával rajta: Hangya János magánzó.

TÜCSÖK *(kezében hegedű, vidáman, dudolva jő ki):*

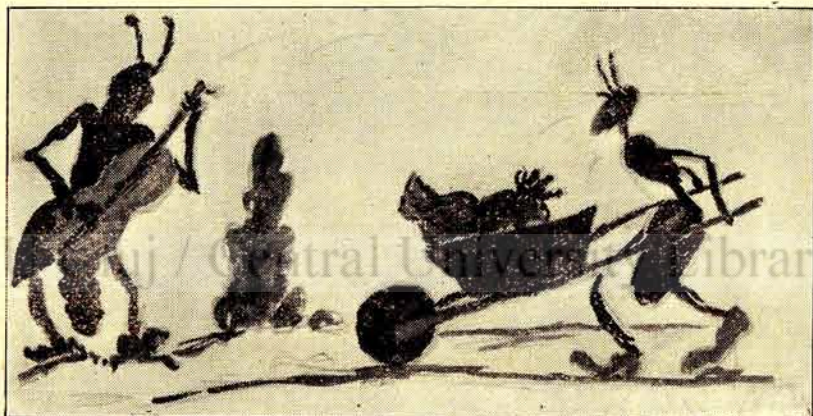
Cini, cini muzsikálok,
Egész nap víg táncot járok!
A dologra rá se nézek.
Mert én bizony vígan élek.
Dolgozzon az, ki nem únja,
Nekem biz teher a munka,

Hangya János módos ember,
Mi kell van, ha jő december.

(Bekopogtat.)

HANGYA *(kidugja a fejét):*

Ki az a kései vendég?
Felnőtt-e, vagy csak nevendék?

Hogy mi vagyok? Életművész!

Van én nálam, ha kell, van ész! *(el.)*

HANGYA *cammogva jön nagy csomaggal):*

Lassan, de biztosan élek,
Senkivel nem is cserélek...
Hogyha élelmet talállok,
Kamrámig én meg sem állok.
Már úgyis itt a rideg tél,
Kis kamrámban vígan elfér.
A családom nyugton várja,
Míg a tavasz köszönt rája!

(Az ajtón át a lakásba megy.)

A TÜCSÖK *(csendesesen jő vissza. Nem olyan hetyke. Kopott, rongyos a ruhája. A hangya ajtajához megy.)*

Nini, itt egy táblát látok —
Gazdájával szót is váltok,

TÜCSÖK:

Én vagyok itt kedves szomszéd.
Adjál kölesön, áldjon az ég —
Pár falatot, van itt bőven,
Mindig egész esztendőben.

HANGYA:

Mit csináltál egész nyáron?

TÜCSÖK:

Muzsikáltam, kérlek ásson.

HANGYA:

Akkor a telet táncold át,
Igy nem fázik meg a bokád!

(Tücsök szégyenében lehajtja a fejét.)

— Sohse feledd, gyermek, ember,
Nyár után jő a december,
Ki a nyarat muzsikálja,
Télen fekopik az álla.

(Függöny le.)

Móráné Ősz Rózsa.

Boldog anya.

Irta: Pósa Lajos.

(A kicsinyeknek.)

*Jaj ezt a kis babát,
Világért nem adom!
Ölelj meg, csókolj meg,
Gyönyörű angyalom!
Jaj ezt a kis babát,
Aranyba foglalom!*

*Fölteszem a falra,
Aranyos rámába,
Onnan mosolyog majd,
Apára, anyára.
Le-leszáll az angyal,
Anyuka karjába.*

Villám II. falusi kalandjai.

Irta: Hus néni.

Amióta Villámot falura küldtük ellátásra, a gyermekek állandóan róla beszélnek. Ha jó falat kerül az asztalra, vagy csontot kell eldobni, mert nincs minek adni, már mondják is: „Milyen jó volna ez most Villámnak!”

Villám a jó falusi levegőn sokat nőtt, ügyesedett, megtanult fel-felálldogálni hátulsó lábaira, de nagyon pajkos, huncut lett és kenyéradó gazdáinak gyakran bosszuságot is okozott.

A Mici cica nem nagyon szerette Villámot, mert tejcskéjéből mindig pákosztoskodott és eddig csak azért nem kaphattak hajba, illetve egymás bundájába, mert a reggelit mindig felügyelet alatt kapták. A huncut Villámot persze, rendreutasították, de a neheztelés a Mici részéről megmaradt. Villám azonban nem sokat törődött Mici érzelmeivel. Gondtalanul ugrándozott, rágta a konyhaágy lábát, tépte le Erzsiről, a szakácsnőről, a szoknyát, amiért nemcsak szidást, de verést is kapott.

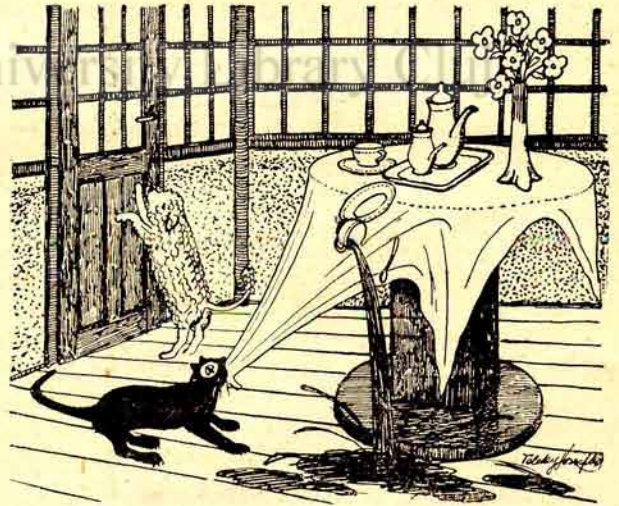
Mici, az alattomos cica, elhatározta, hogy Villámot megtanítja keztyűbe dudálni. Ravasz tervet eszelt ki.

A család a szép nagy, üveges folyosón szokott reggelizni. A színes reggeliző abrosz már az asztalon volt, kések, villák, astzalkendők elrendezve, Villám pedig ott settenkedett a folyosó végén és az ajtót kaparta. Mici cica a nyitott ablakban termett és látta a helyzetet. Óvatosan az asztalhoz lopózott, hegyes fogaival meghuza az abrosz egyik sarkát és szépen lehúzta, de úgy, hogy az evőeszközök fele a földre esett, fele nagy rendetlenségben szanaszét hevert. Azzal Mici, mint aki jól végezte dolgát, szépen kiugrott az ablakon. Villám persze ottmaradt és tovább kaparta az ajtót, mert ki akart menni az udvarra. Ebben a percben belépett Nagyapa, aki reggelizni akart és amint észrevette a nagy rendetlenséget, erősen megharagudott. Persze a kis unokákat gyanúsította. Már hangzott is a parancsszó: „Peti, Jancsi,

ide gyertek!” A két kis lurkó megszeppelve sietett be, mert a hangból érezték, hogy valami baj történt és ők a hibásak.

— Mit csináltatok itt? — hangzott a nem éppen nyájashangú kérdés.

— Semmit, nagyapa! Igazán nem mi voltunk, — pityergett a két gyerek. — Nem is voltunk itt ma. Csak most öltöztünk fel.

— Hát akkor ki tette? — villámlott tovább a harag nagyapa szemében. Ebben a percben Villám odasompolygott, mintha jelentkezni akart volna a büntetés elviselésére. Nem tudta szegényke, hogy Mici bosszújának áldozata lesz. — Aha, te voltál hát haszontalan, — dörgött rá nagyapa, — na megállj!

Szó, ami szó, Villám II. csúnya verést kapott. Mici cica pedig megint beleskelődött az ablakon és ha a cicák tudnak csúnyán, kárörvendően vigyorogni, biztosan ilyen láthatott Villám az arcán, mert abban a percben úgy érezte, hogy Mici ebben a verésben ludas. Felébredt benne a régi kutya-macska harag és

alig várta, hogy ezt az ártatlanul kapott verést visszafizesse. A legjobban bántotta az, hogy a belső lakáshelyiségekből kikergették a konyhába.

De a büntetés még súlyosabbik része az volt, hogy Villám nem kapott reggelit. Sóvárgó szemmel nézte, hogy a Mici cica hogyan lepetyeli nyelvcskéjével a tejecskét, ő pedig nyeli az éhkoppot. Búsan futott ki Bercihez, a nagy házőrző bernáthegyi kutyához, miközben nyöszörögve nyaldosta a Berci üres lábását. Szegény Berci talán segített volna Villámon, de ő nappalra a kutyaházhoz volt láncolva. Valami tanácsot mégis adhatott neki, mert Villám ismét beténfergett a konyhába, oda-dörgölözött Erzsi lábához és nagyon hizelgett azért az elmaradt reggeliért, de hiába, a büntetés büntetés maradt és Erzsi nem akart tudni semmiről. Erzsi közben indult is a piacra bevásárolni. Villám egyet gondolt. Eddig sohasem tette ki a lábát a kapun, mert Nagyapa nagyon féltette a ház állatait veszélyes marásától és szigorúan tilos volt a kimenetel. Villám most azonban észrevétlenül Erzsi után sompolygott, bársonyos lábacskái zaját a csizmájával kopogó Erzsi nem hallotta meg. Már jó messzire haladtak. Egy-egy szembejövő gyermek meg-megsimogatta Villámot, az egyik éppen cukrot is dugott a szájába, de Erzsi még mindig nem vett észre semmit. Egész jó dolog, — gondolta Villám. Úgy vigyázott, hogy mindig — kis távolságban — Erzsi háta mögött legyen. Erzsivel szembejött egy ismerőse, meg is álltak beszélgetni. A másik leány észrevette Villámot.

— Jaj de ügyes kis kutyátok van, — mondta.

— Nézz oda, hát nem velem jött a kis gonosz! — csodálkozott bosszúsan Erzsi. — Visszakergetném, de félek, valami nagy kutya megtámadja s már késő van, nem mehetek vele vissza. Na szervusz! Sietek.

— Szervusz! — simogatta meg a másik leány Villám fényes barnás-szürke bundáját.

Villám most már nyíltan csatlakozhatott Erzsihez, de érezte, hogy nem fogják megdicsérni vállalkozásáért. A gyomra azonban korgott az éhségtől. Legnagyobb gondja hát az volt, hogyan szerezzen ennivalót. A piacon Erzsi zöldségfélét vásárolt. Na itt nem volt neki való falat. A gyümölcsösnél azonban felkapott a kosárból egy szőlőfürtöt és vigan megette.

— Hát a maguk kutyája szőlőt is eszik? — nevetett a kofa, mert Erzsi régi vevő volt, így nem haragudott a Villám csinyjéért.

— Ez igen, a haszontalan. El is kellene vernem, mert utánam tolvajkodott és már nem kergethettem vissza.

— Nem baj, no, — mondta a kofa, — maguknak jár ez a kis ráadás, hiszen régi vevőim.

Erzsi ráripakodott Villámra, még meg is paskolta a hátát, de hát ott a piacon nagyobb kellemetlenség nem történt.

A piacról a mézáros-hentesüzletbe mentek. Itt éppen kolbászt sütöttek és a szép barnapiros kolbászra vevő is volt. Villám mind ott settenkedett a serpenyő körül. A hentesegéd a nagy villára vett egy jókora darab kolbászt, de, ahogy a papirosba akarta tenni, leejtette a villáról. Egyéb sem kellett Villámnak, nemhiába Villám a neve, villámgyorsan felkapta a kolbászt, ami kicsit sütötte is a száját és kirohant a boltból a sok vevő lába alatt. A segéd nem tuszkolhatott mindenkivel maga előtt és így nem is futhatott utána.

— Vajjon kié volt ez a szemtelen kutya? — kérdezte mérgesen a segéd.

Senki sem vállalta Villámot, Erzsi is jobbnak látta hallgatni. Elintézte a bevásárlást és sietett ki, hogy lássa, mi van Villámmal. Éppen a legjobbkor. A nemigaz úton jutott kolbásszal ugyanis meggyült a Villám baja. Jól lakmározott belőle, de a környékbeli kutyák, amelyek szintén a mézárszék körül settenkedtek, meglátták a kolbászt és megrohmozták Villámot. Ezer szerencsére, jött Erzsi és Villám egyik legnagyobb kutya lábai alatt kivágta magát a kolbásszal együtt a kutyák körülfogó csoportjából. Mire azok észbekaptak, Villám már Erzsi védelme alatt vitte haza a pompás zsákmányt. Villám nagyszerűen tele érezte a gyomrocskáját. Most már volt ereje ahhoz, hogy a bosszú nem éppen nemes gondolatát magában kidolgozza. Mire betértek a kapun, már készen is volt tervével.

Elsompolygott az istállóba, ahol most semmiféle állat nem lakott. Az ajtó éppen nyitva volt. Villám besurrant. A kolbászt azonban az istálló ajtajában hagyta, maga pedig elbújt lesbe a szalma alá. Meglehető sokáig kellett várnia, amíg Mici cica arrafelé sétált és jobbra-balra szimatolt. Micit finom szaglása a kolbász felé vitte és már örömmel be is akarta kapni, de abban a percben Villám nyakonragadta, tépázta, harapta, ahogy csak kis hegyes fogaival tudta és alaposan ellátta a Mici cica dögát. Csak úgy menekült meg Mici, hogy egy észrevétlen pillanatban kisiklott a Villám körmei közül és felszaladt a nagy hársfára. Villám most boldogan kapta be a kolbászmaradékot, mert a harcban ismét megéhezett, szegény Mici cica pedig keserves szívvel nézte a fáról a finom falat eltűnését.

Kik dolgoznak az Uj Cimborának?

Folytatjuk a karácsonyi számban megkezdett cikkünket.

E. Onody Rózi, Torda. Az Uj Cimborá hasábjain kezdte működését. Munkáit a közvetlenség jellemzi. Leginkább prózát ír.

Dr. Parády Ferenc, Kolozsvár. A bélyegrovat vezetője. A bélyegeken keresztül az egyes országok szokásait, népeit, földrajzát ismerteti.

Sarka Lajos, igazgató tanító. Az Uj Cimborának nem rég óta munkatársa. De az eddig megjelent munkáiból következtetünk, hogy pedagógiai munkássága nagy nyeresége lesz mind olvasóinknak, mind iskoláinknak.

Dr. Szász Ferenc, a Magyar Nép R. T. igazgatója és szerkesztője, Kolozsvár. A gyermekek kedves Feri bácsija. Így is írja alá ismeretterjesztő és hasznos ismereteket népszerűsítő cikkeit. A gyermekek minden cikkét nagy érdeklődéssel olvassák.

Szöcs Béla, igazgatótanító, Imecsfalva. Nem rég lépett lapunk munkatársai közé. Román meseírókat és azok munkáit ismerteti.

Schullerné Sillay Erzsébet, Kolozsvár. Régi munkatársa az Uj Cimborának. Írásait az Isten iránti mély tisztelet, szeretet sugározza át. A családi élet kis eseményeit foglalja bele verseibe. Prózát is, de jobbadán verseket ír.

Teleky József, szobrászművész, rajztanár Kolozsvár. Régi munkatársunk, lapunk állandó rajzolója. Az ősszel megindult gyermekrajziskolát Kovács Pállal együtt vezetik.

Vadnay Dezső, Budapest. Jeles elbeszélőnk. Írásait nagy érdeklődéssel és szeretettel olvassák a kis cimborák.

Ime, itt mutattuk be munkatársainkat olvasóközönségünknek. Közel félszáz, lelkes, jóakarátú ember. Köztük tanárok, tanítók, tanítónők, vagyis pedagógusok, akik a gyermeknevelés terén legközelebb állanak a gyermekek lelkéhez.

Mint a lap szerkesztője, a küzdelemteljes öt év után, igaz emberséggel mondhatom, hogyha valamit elértem az Uj Cimborával a szellemi síkon, azt az én kedves munkatársaimnak a segítségével értem el. Mindig tudták, megérezték, mikor, mire van szükség. Ennek megfelelően írták és küldték be cikkeiket.

A gyermekujság szerkesztése nem könnyű feladat. Nem mindegy az, hogy mit írunk a gyermekeknek, nem mindegy, hogy hogy írunk. Minden közlésre szánt cikket, nagy körültekintéssel kell megírni. Ebben a nagy munkában munkatársaink mindig a kellő tapintattal jöttek segítségemre. Épp azért, itt most az egész nagy nyilvánosság előtt köszönöm meg, mint a lap főszerkesztője az eddigi nagyszerű munkát. S kérem a lap munkatársait, hogy maradjanak továbbra is mellettem, munkálkodjanak ezután is az eddigi lelkes szeretettel. — Dolgozzunk továbbra is vállvetve a romániai magyar gyermekekért, mert szent feladat ma a gyermekmunka, amennyiben az nevelésre vonatkozik.

Népünk jövőjét építjük fel akkor, amikor bennük a jövő nemzedéket az életre neveljük.

Telekyné Ferecny László Marcella.

Madár etető.

Hóval van borítva erdő, mező. Zuzmara hull a fáról. Szegény kis madárkák honnan szerezzenek élelmet a kegyetlen hidegben? Szánjátok meg gyermekek az ehező madárkákat, adjatok nekik olajos és szemes magvakat, vagy hulladékfaggyut, zsiradék-félét. Meghálálják nektek tavasszal.

Az elefánt.

(Ismeretterjesztő cikk nagyobb gyermekeknek.)

Írta: Dezső bácsi.

Máskülönben, ha az elefántcsorda veszélyt szimatol, igyekezik menekülni. Járásuk nesztelen. *Egyes sorba fejlődve, egymás nyomába lépnek.* Azért a nyomokból lehetetlen megítélni az elefántcsorda létszámát.

Ha valamelyik nőtényelefánt megborjázik, az egész csorda két-három napig egy helyen vesztegel. Ezidő alatt a kis újszülött úgy megerősödik, hogy harmadik-negyedik nap már kísérni tudja a csordát. Szorosan anyja mellett halad. Ha aztán a csorda megriadva fut, akkor a kis bornyu *anyja hasa alá menekül*, s úgy rohan a csapattal.

Az elefánt tőgye nem a hátsó láb között van, mint a lónak, szarvasmarhának, stb., hanem az első két láb között, vagyis a mellső részen.

Az elefánt kitünően és kitartóan úszik. Egyfolytában hat órát is tud úszni, anélkül, hogy kimerülne. A kis elefántokat az anya tanítja meg úszni. Amíg a borjak az úzásra gyengék s alkalmatlanok, felmásznak anyjuk hátára, s úgy vitetik át magukat a folyón keresztül. De az egyhetős kis elefántborjú anyja támogatásával már átussza a folyót.

Shokták mondani: vastag a bőre, mint az elefántnak! Ez így is van. Az elefánt a vastagbőrű állatok közé tartozik. De, mivel bőrnek felületén számtalan idegszál végződik, *bőre, ha vastag is, feltünően érzékeny.* Nagyon sokat szenved a vérszívó bögölyök csípésétől. Ezért van az, hogy mihelyt az elefánt vízhez ér, szomjának eloltása után mindjárt befecskenkezi testének minden részét, különösen a hátát, majd behenteredik az iszapba s igyekszik elpusztítani a rajta élősködőket. Ha nincs közelben víz, akkor homokot fúj a testére vagy hosszabb galyat tör le magának s azzal legyezgetve kergeti el apró, szárnyas ellenségeit.

Ha már ennyi mindenfélét elmondunk az elefántról, még azt is kell róla tudnunk, hogy könnyen *szelidíthető állat.* A szelid elefánt az ember szolgálatában roppant hasznos munkát végez. Mert nemcsak bámulatosan tanulékony, okos, engedelmes és kitartó állat, hanem ereje is páratlan. Indiában, ahol a kultúra már magasfokú, különböző iparvállalatoknál a teheremelésben valósággal *géperőt helyettesít.* Tíz-tizenöt mázsa terhet nagyobb

megeöltetés nélkül emel fel. Ormányát leginkább arra használja, hogy ezzel csúsztat gerendát, vagy egyéb súlyos terhet kettős agyarára, mely ilyen esetekben szállító eszköze. Ezért az agyarral felfegyverzett elefántokat a bennszülöttek mindig nagyobb becsben tartják az agyarnélkülínél.

India fejedelmei az elefánt hátára kis házikót szereltetnek, s e fedezékben elhelyezkedve tartják meg szokásos tigrisvadászataikat.

Az elefánt mint házőrző alkalmazott is megállja a helyét. Az alvó csecsemő bölesője mellett hűségesen vigyáz. Kis ággal legyezgeti az alvó gyermeket, hogy legyenek ne bántásák; ringatja a bölesőt, sőt ormányával gyengéden felemeli a síró pólyás babát, s hintáztatva csitítgatja. Általában a gyermekeket nagyon szereti. Állatkertben 4-5 gyermeket vesz fel a hátára s megindul velük sétálni. A nézőközönségtől szívesen fogad el zsemlet, kiflit, cukrot s egyéb nyalánkságot.

Cirkuszban láthatunk olykor bicikliző vagy zenélő elefántokat. A zenélés többnyire különböző hangú zörgőkkel történik, melyeket ormányával ütem szerint rázogató. Hires az a négy elefántból álló zenekar, melyek közül kettő trombitál, egy a bögöt huzza, a negyedik pedig a nagydobot üti. Idomítójuk két esztendőn keresztül, minden nap négy-öt órán át tanította ezeket a harminc-negyven mázsa tanítványokat, amíg összhangzó muzsikával állhatak a nagyközönség elé. Mindenesetre elősorsban az idomító érdemelte meg a cirkuszpublikum elismerő tapsát, mert óriási türelem és kitartás kellett ahhoz, amíg az elefántokat rászoktatta a megfelelő hangszer kezelésére. Csak azután következett a zeneszám betanítása, ami talán még nehezebb feladat volt.

Az sem utolsó teljesítmény, mikor az elefánt nehéz, otrombának látszó testével fürge mutatványokat végz. Táncol, létrára mászik, tótágast a fejére áll. Házi szolgálatban a vízcsap használatát is megtanulja. Az edénybe vizet ereszt, s ha megtelik, a vízcsapot elzárja.

E néhány példából is láthatjuk, hogy nincs okosabb és hasznosabb állat az elefántnál. A Teremtő nagyszerű alkotását csodálhatjuk ebben az érdekes, értelmes állatban.

(Vége.)

Adjunk egymásnak jó tanácsot!

(Jolán néni jótanácsaiból.)

Terike és Ferike árva gyermekek. Most halt meg nem régen az édesanyjuk. Terike 12 éves, Ferike 7 éves. Most Terike a kis mama. Ő vigyáz és gondol kis testvérére. Öcsike az utóbbi időben bizony meghült és gyengélkedik. Tápláló, könnyű ételre volna szüksége, mert mindent nem ehet. Terike most kérdezte, hogy mit készítsen Öcsikének, amit ő is könnyen meg tudna csinálni?

Nó kis Terike, küld neked itt alant Jolán néni egy ilyen könnyű étel receptet, amit te is, más kislány is, hasonló helyzetben könnyen elkészíthet:

Tojásos lepény.

Egy egész tojást 20 gramm cukorporral jól elkeverünk, 2 deci tejet öntünk hozzá, s tűzálló edényben lassu tűznél kisütjük. Külön befőtt-levet adunk hozzá. Ha nagyobb adagot akarunk készíteni, akkor minden hozzávalóból kétszeres adagot veszünk.

Ahogy kis cimboráink írnak...

Marosffy Baba III. el. o. t. levele Ploestiből:

Kedves Marcella néni!

Az Új Cimborá 26-os számának küldöm én is a megfektését. Most itt Ploestiben vagyunk anyukámmal. Itt járok a református iskolába. A toborzót hűségesen végzem. Már akadt is olyan gyermek, aki megrendeli az Új Cimborát. Üdvözlöm az összes kolozsvári kis cimborákat, Kovács Ily nénit, meg az angol festőművész bácsit. Remélem, hogy még több kis cimborát is tudok majd itt toborozni.

Kezeit csókolja **Marosffy Baba.**

Bócsa József levele Ploestiből:

Az Új Cimborá első számát megkaptam és nagyon örültem neki. Én még egészen új cimborá vagyok és nagyon szeretném, ha kapnék én is üzenetet. Annak is örülnék, ha az én nevem is bekerülne a „Toborzóba“. Az iskolában már próbáltam toborozni. Csak lesz majd, aki beáll az új cimborák közé. Engem Marosffy Baba toborzott be. Megmutatta az Új Cimborát s én mindjárt láttam, hogy milyen jó kis ujság. Küldöm a megfektést. Igyekezni fogok a jövőben is, hogy én is kapjak egy szép könyvet, mint a többi gyermekek. Üdvözlöm az összes kis cimborákat.

Kezeit csókolja:

Bócsa József, IV. el. o. t.

Mit játszunk gyerekek?

Igy téli időben, ha összejönnek az ismerős és rokon gyermekek, hamar felvetődik a kérdés: mit játszunk? Benn a szobában nem lehet mindenféle játékot játszani. Különösen nem futós játékot. Lehet azonban színházasdit játszani. Az Új Cimborában mindig vannak olyan rövid kis szindarabok, párbeszédék és versek, amiket elő lehet adni. Azok, akiknek az Új Cimborá jár, legyenek is készen, hogy bárhova kerülnek társaságba, bármikor kéri őket, tudjanak egy pár verset előre az ujságból, vagy monologot, humoros apróságot, vagy rövid mesét. Ebből látják meg majd a nagyok, hogy mégis csak más az a gyermek, amelyiknek az Új Cimborá jár, mint amelyiknek nem jár.

Itt közlünk a szobai összejövetelekre néhány érdekes mutatványt, amelyeket a színházszíniál nagyszerűen lehet alkalmazni:

Megjelenik az eltűnt Misi.

A gyermekek: Laci, Jóska, Lilike a karácsonyt az unokatestvérükénél töltötték. Ott is van négy gyermek. Azonkívül eljötek a barátok, ismerősök is. Voltak vagy tizenöten. Mindenféle érdekes társasjátékra sor került. De egyszer Lilike felkiáltott:

— Hova lett Jóska? Keresték Jóskát, sehol nem találták. Ejnye! ejnye! Hova lett Jóska? Senki sem tudta. Hát egyszer csak kinyílt az ajtó és egy roppant nagy és különös lény sétált be rajta. Mindenki ijedten hallgatott el, ahogy a gyermekek között végigsétált, s megszólalt síri hangon:

— Hallom, hogy Jóskát keresitek. Ne keressetek, mert épp az imént nyeltem le ezt a gyereket nyakastul-lábastul. De sajnálom, hogy megettem a gézenguz gyermeket, mert nagyon nyomja a gyomrom. Jaj! jaj! jaj! már mászik is kifelé. — Erre a hatalmas nagy alak hasa táján a kabát szétnyílt és megjelent a Jóska vigyori képe:

— Alászolgája mélyen tisztelt társaság! Van szerencsém bejelenteni, hogy az óriás hasában nagyon melegem volt, jobbnak láttam kerekét oldani. Mert mi tagadás, mégis csak jobban érzem magam itt a földi világban, mint az óriás hasában. (Meghajtja magát és kibújik a nagy kabátból. Persze a többiek tapsolnak, éljenek. Éljen! éljen! Csakhogy visszajött a Jóska!)

Az egész mutatványhoz kell egy nagy kabát, egy felfújható gummihólyag, amelyre arcot lehet festeni, s egy lécc, amire a gummilabdát rá lehet erősíteni. Próbáljátok meg, hátha nektek is sikerül.

Mit játszunk gyerekek?

A csodaállat.

Egy nagyobb gyerek szerecsennek öltözik. Őlében egy hatalmas letakart ruhás-, vagy fáskosorat cipelt. Meghajlik a vendégek előtt:

— Én vagyok a szerecseny Dzsím. Éppen neki jönni az őserdő, ahol elfogni a csodaállat. Igen mélyen dinsztelt vendégek! Dzsím elfogni a csodaállat. Állat sétálni a piszkos út, sárban, de láb övé nem érni a föld. Nagy lép neki lenni, s rálépni tied tyúkszemre.

Persze mindenki kíváncsian várja a csodaállatot. Erre a szerecsen félrehajtja a kosártakarót. S kiemel belőle egy kis kutyát s leteszi a földre. A kutya négy lábára gyerek cipő van felhuzva. A kutya ijedten szaladgál össze-vissza, a vendégek jól mulatnak majd a mulatságos jeleneten.

Földrajzi pótló-rejtvény.

Beküldte: Tamás Klára, III. g. o. t.
Tunis, — isenburg, — incz, — ger, — ufstein,
— ork, — eés, — refurt, — ólyom, — trassburg,
— reborg.

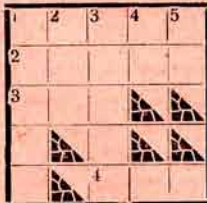
A fenti nevek egy kedves ismert meseírónk nevét adják.

Közmondás rejtvény.

Beküldte: Kallós Sándor, II. g. o. t.
Is, git, meg, ten, don, ga, se, is, *Se, ma, gits.
Ebben a rejtvényben egy közmondás van elrejtve.

Keresztrejtvény.

Beküldte: Miszlay Péter, III. g. o. t.

Vízszintes: 1. természeti jelenség, 2. vizsgáljuk névelővel, 3. ragadozó vége, 4. kellemetlen, ha fizetni kell.

Függőleges: 1. embernemjárt hely, 2. könyvet ír (ékezethibával), 3. ige, 4. indulatszó, 5. rag.

A megfejtések határideje: 1939. február 15. A megfejtők között jutalomkönyvet sorolunk ki.

Itt közöljük, hogy kik küldtek be megfejtést: Bócsa József, Ploesti (26—27. sz.), Marosffy Baba, Ploesti (26. sz.), Kleinmann Kató (28. sz.), Weinberger Menyus (jan. 1-i szám), Bócsa József, Ploesti (28. sz.), Orbán Laci, Kolozsvár (28. sz.), Friedmann Elza Kolozsvár (jan. 1-i szám).

A sorsolás eredményét, hogy ki nyert, s az illető rejtvények megfejtését a következő számban közöljük.

Örmény közmondások.

Amíg a kövér elsoványodik, a sovány éhenhal.

* * *

Lukae kutyája Lipcséből is csak mint kutya tért vissza.

Felhívás munkatársainkhoz!

Felhívjuk kedves munkatársaink figyelmét, hogy az új rendszerű nyomdagépek mellett a szedő munkások kézírásból csak idővesztés mellett tudnak dolgozni. Ezért kérünk mindenkit, hogy lehetőleg gépirással, de mindenesetre jól olvasható írással és a papírnak csak egyik oldalára írva küldjék be cikkeiket.

Előfizetési árak: Egész évre 200, fél évre 100 lej. — Egyes szám ára 10 lej. Magyarországon 12 p., Jugoszláviában 150 dinár, Csehszlovákiában 60 ek., Amerikában 300 lej.

Kérjük magyarországi előfizetőinket, hogy előfizetési díjaikat, a „Stadium“ könyvkiadó R. T.-hoz, Budapest, Kecskeméti-u. 8. sz., az Új Cimborá számlájára szíveskedjenek befizetni Új előfizetések ugyanott eszközölhetők.

Főmunkatársak:

Teleky Dezső, Coltești.

Kormos Jenő, Chiend

* * *

Minden cikkért a szerzője felelős.